

slags egentlige Behandling udskydes fra Juli til Oktober Maaned.

Det andet Forhold, som nævnes Mand og Mand imellem, er dette, at Lovforslaget giver visse Direktiver med Hensyn til, hvorledes Udlændinge kan indtræde i et dansk Aktieselskab, og giver disse Direktiver med Rette. Jeg sympatiserer med dem, men jeg tror ikke, at man behøver at frygte, at der i de mellemliggende Maaneder, i netop de Maaneder, der forestaar nu, udefra vil ske nogen stor Invasion til dansk Forretningsvirksomhed. Jeg tror i hvert Fald ikke, at denne Fare er saa overhængende, at man af denne Grund i Forbindelse med den Grund, jeg har nævnt, skulde skride til en Behandling i Juli Maaned af et saa omfattende Lovforslag som dette.

Jeg kalder Lovforslaget omfattende og kommer hermed til det, der taler imod at behandle dette Lovforslag i disse Sommermaaneder, og jeg vil da gøre en indledende Bemærkning, den nemlig, at i den Tid, jeg har haft Lejlighed til at virke med i dette høje Ting, er der ikke ret meget, der er gaaet mig til Hjerte paa den Maade som dette Tings almindelige Stilling overfor Aktieselskaber. Man synes i dette høje Ting at være en Aversion overfor Aktieselskaber, man synes at mene, at disse er Storkapitalismens eller maaske rettere sagt: Kapitalismens Skjul og Vaaben; og efter min Mening kan intet være mere urigtigt. Selvfølgelig har Storkapitalen en glimrende Løftestang i Aktieselskaberne, men hvis der her sker Misbrug, maa det være Lovgivningsmagtens Sag at hemme dem ved en Lovgivning, der forebygger f. Eks. Trusters Udnyttelse af Samfundet eller lignende Forhold, der ikke berøres af, om dette Lovforslag vedtages eller ikke. Aktieselskabsinstitutionen har imidlertid, set fra et demokratisk Synspunkt, sin væsentligste Betydning deri, at den er den dygtige, ubemidlede Mands bedste Støtte og Ven. Hvis en dygtig og ubemidlet Mand skal søge at danne sig en selvstændig Virksomhed og søger efter Folk, der raader over Penge og vil hjælpe ham i Vej, vil han Gang paa Gang møde en lukket Dør, naar han beder disse Mænd om at træde ind med fuldt Ansvar i et Selskab. Overfor et saadant vil Folk være bange, hvorimod man ofte vil være villig til at gaa med, naar man kan støtte en dygtig Mand ved at indskyde en Kapital, ud over hvilken man ikke er engageret. Det er dette sidste Ønske, der kan realiseres i Form af et Aktieselskab, og dette

Forhold betyder langt mere, end de fleste i dette høje Ting tænker sig. Jeg opfordrer dem, der tvivler om, hvad jeg her har nævnt, til at tage Greens „Danske Fonds og Aktier“ eller blot Danmarks Vejviser og slaa op paa de nødvendige Registre. Man vil da se, hvilken Mængde, hvilket Utal af ganske smaa Aktieselskaber der findes i dette Land, Selskaber, der altsaa for en stor Del falder ind under den Kategori, jeg her har talt om. Jeg gaar saa vidt, at jeg vil hævde, at for Haandværket, Industrien, Handelen, og jeg kan tage Fiskeriet med, betyder Aktieselskabsinstitutionen omtrent det samme, som Husmandskreditforeninger, Udstykningsforeninger og de øvrige Husmandslove betyder for det lille Landbrug. For mig staar derfor Aktieselskabsinstitutionen som en Institution, der er af en saa væsentlig Betydning, at vi saa langt fra at modarbejde den tværtimod bør sørge for, at den faar saa sunde og gode Forhold at virke under, som det overhovedet er muligt.

Ud fra disse Betragtninger ønsker jeg, at dette høje Ting skal betragte det i Dag foreliggende Lovforslag som omfattende en stor Sag og ikke en ubetydelig Sag, som man kan tillade sig at jasje igennem i nogle faa Sommermaaneder. Forholdet er nemlig tillige dette; at vi, som den højtærede Minister allerede har fremhævet, ikke her har foreliggende et Lovforslag, om hvilket der har dannet sig en fast, bestemt Mening. Lovforslaget er oprindelig udarbejdet af en Kommission, der blev nedsat i Oktober 1900, men denne Kommissions Forslag, der var meget omfattende, er senere blevet revideret af et Udvalg, der blev nedsat i Oktober 1909. Dette Udvalg fremkom med et Forslag, og dette Forslag har været bestemmende for de Lovforslag, der blev forelagt for Landstinget i Samlingerne 1910—11, 1911—12 og 1912—13. Derefter begyndte man at forandre paa det; et nyt Lovforslag blev forelagt i Samlingen 1913—14, igen et ændret Forslag i Samlingen 1914—15, igen et ændret Forslag i Efteraaret 1916, og til dette er der endelig stillet ca. 50 Ændringsforslag, og alt dette i Forening har altsaa dannet Basis for det Lovforslag, der i Dag ligger paa det høje Tings Bord. Jeg tror da at turde sige, som jeg sagde, at der ikke har dannet sig en fast Mening; en fast Stemning med Hensyn til, hvad der burde være det afgørende, naar vi skulde udfærdige en Aktieselskabslov her i Landet, og ud fra denne Betragtning mener jeg, som jeg sagde før, at man ikke